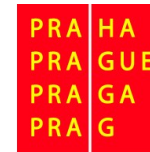

Africké hry

Humanitas Afrika, o.p.s. - www.humanitasafrika.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Obsah

Rozehrání

1. hra: Three-draft game
2. hra: Ampe
3. hra: Oware
4. hra: Fire on the Mountain
5. hra: Sansa Kroma

Rozehrání

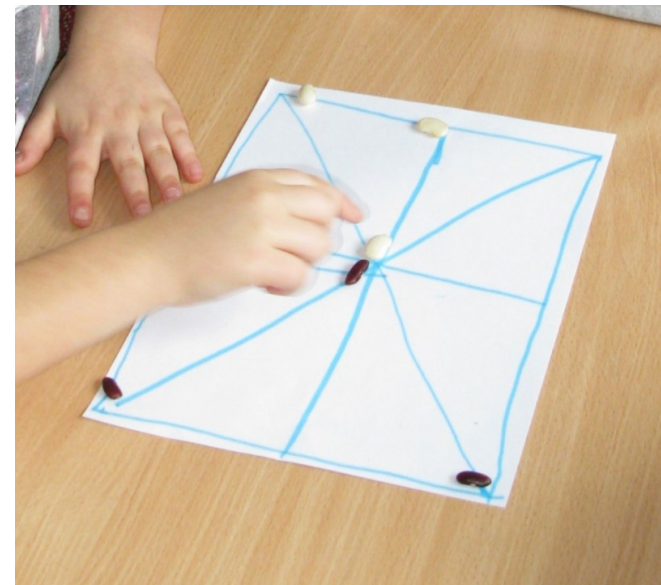
- Samostatně se zamyslete nad tím, které hry rádi hraje (mimo počítačových). Zkuste napsat, které hry jste hráli, když jste byli mladší. Přemýšlejte o pohybových, rytmických i deskových. Jaké hry jste hráli venku a jaké vevnitř? Pokuste se každý napsat dohromady alespoň tři.
- Porovnejte své hry ve dvojicích.
- Sdílejte vše s celou třídou a s lektorem.

Three-draft game

- strategická hra pro dvojice

Potřebujete:

- hrací plán (viz obrázek)
- pro každou dvojici 6 fazolí dvou různých barev (např. 3 hnědé a 3 bílé)

Pravidla: Hráči střídavě pokládají své fazole na body, kde se přímky protínají. Cílem je dostat své 3 fazole na stejnou přímku. Pokud je bod již obsazený, hráč musí svou fazoli umístit jinde. Po umístění všech fazolí mohou hráči fazolemi pohybovat. V jednom kole však vždy o jedno místo

Ampe

- hra oblíbená mezi dětmi v západní Africe, hlavně dívkami
- její různé varianty se objevují i v dalších částech Afriky (např. v Kongu se podobné hře říká Nzango)
- hraje se ve dvojicích i skupinách
- připomíná tanec

Potřebujete:

- jen vlastní nohy

Pravidla pro dvojice:

Dvojice si stoupne naproti sobě a zvolí si, kdo začne jako „leader“ (během hry se střídá). Pak ve stejnou chvíli vyskočí a 2x tlesknou. Na druhé tlesknutí vykopnou jednu nohu před sebe. Pokud se nohy hráčů sejdou proti sobě, leader má bod. Pokud ne, leaderem se stává druhý hráč. Hraje se do určitého počtu bodů, např. 10.

<https://yen.com.gh/82856-8-memorable-games-define-ghaians-childhood.html#82856>

Jak děti v Ghaně hrají Ampe?

<https://www.youtube.com/watch?v=yCmlAXL4Zto>

Oware

- hra rozšířená hlavně v západní Africe
- královská hra kmene Ašanti
- Má celou řadu názvů, např. Adji, Awélé, Awalé, Ayo, Ouri, Ouril, Uril, Wari, Warri

Potřebujete:

- hru oware (6x2 jamky a 48 kamenů, tradičně fazolí) do dvojic či čtveřic

Pravidla:

- Hráč, který je na tahu, odebere z libovolné jamky na své straně všechny kameny a pokládá je proti směru hodinových ručiček vždy po jedné do každého následujícího důlku. Položí-li do jamky **čtvrtý** kámen, obsah jamky je jeho bez ohledu na to, zdali je to na straně jeho či soupeře.
- Cílem je získat nadpoloviční většinu kamenů.

Oware- video

- https://www.youtube.com/watch?v=Wqag0H_QRc4

Fire on the mountain

Sansa Kroma

- „passing game“ – hra založená na posílání předmětů dokola za doprovodu tradiční africké písně Sansa Kroma

Potřebujete:

- kelímek pro každého žáka

Pravidla:

Děti sedí v kroužku na zemi a zpívají píseň Sansa Kroma. Do jejího rytmu si posílají kamínek (v našem případě kelímek podobně jako na videu). Cílem je nesplést se a udržet rytmus co nejdéle.

Sansa Kroma – video:

- <https://www.youtube.com/watch?v=-Hib6V1vrKs>

Sansa Kroma v jazyce Akan (Ghana)

Sansa Kroma

Ne na wuo

ɔkye kye nkokɔmba

ɔse ɔnnkɔ ye edwuma

Ne na wuo

ɔkye kye nkokɔmba

ɔe kyin kyin, e kyin kyin, e kyin kyin

ɔse ɔnnkɔ ye edwuma

Ne na wuo ooo

Ne gya wuo ooo

Sansa Kroma

Ne na wuo

ɔkye kye nkokɔmba

Sansa Kroma v angličtině

Roaming hawk,
His mother is dead
He snatches chicks
He says he won't find a real job
His mother is dead
He snatches chicks
He roams, and roams, and roams,
He says he won't find a real job
His mother is dead
His father is dead
Roaming hawk,
His mother is dead
He snatches chicks.

Verze, kterou se dnes naučíme

V tradičním jazyce Akan:

Sansa kroma

Ne na wuo

Che che akokoba

Anglický překlad:

Sansa the Hawk

His mother died,

Capture, capture chicks.

Sansa Kroma

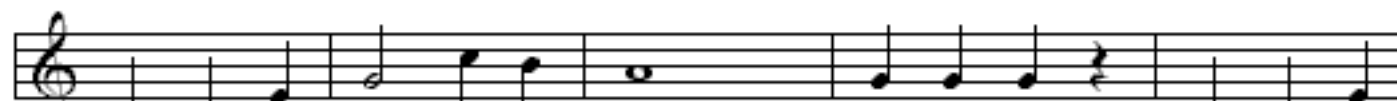
Stone: G P G P G P G
P etc. ...

San - sa kro - ma Ne na wuo o - kye - kyer nko - ko mba
(Sah - sah croh - mah nee nay woo aw - chay - chay koh - koh - mah)

San - sa kro - ma Ne na wuo o - kye kyer nko - ko mba

San - sa kro - ma Ne na wuo nko - ko mba San - sa kro -

ma Ne na wuo nko - ko mba.

Tři otázky na závěr:

1. Co mají africké hry společného?
2. Co africké hry odlišuje od českých?
3. Podobaly se některé africké hry českým hrám, které už jste znali předtím? Které z nich to byly?